VIERDE BIJDRAGE

TOT DE KENNIS DER

ICHTHYOLOGISCHE FAUNA VAN BORNEO

MET BESCHRIJVING VAN EENIGE NIEUWE SOORTEN VAN ZOETWATERVISSCHEN

DOOR

Dr. P. BLEEKER.

Eene vierde verzameling van zoetwatervisschen van *Borneo*, mij door mijnen vriend den heer J. Wolff van *Bandjermassing* toegezonden, heeft mij in de gelegenheid gesteld, de kennis der vischfauna van *Borneo* op nieuw met de korte beschrijvingen van eenige nog onbekende soorten te verrijken.

Deze verzameling bestaat uit 37 soorten, t. w.

* 1. *Ambassis apogonoïdes* Blkr.
2. „ *Wolffii* Blkr.
3. *Corvina trachycephalus* Blkr.
4. *Polynemus longifilis* CV.
5. *Lobotes hexazona* Blkr.
6. *Anabas scandens* CV.
7. *Trichopus trichopterus* CV.
8. *Scatophagus argus* CV.
* 9. *Drepane longimana* CV.
10. *Toxotes jaculator* CV.
11. *Mastacembelus erythrotaenia* Blkr.
* 12. *Mugil borneënsis* Blkr.
13. *Gobius kokius* CV.

* *14. Eleotris urophthalmus* Blkr.
15. „ *melanostigma* Blkr.
* *16. Wallago dinema* Blkr.
17. Silurus apogon Blkr.
* *18.* „ *macronema* Blkr.
* *19.* „ *hexapterus* Blkr.
20. „ *cryptopterus* Blkr.
21. Bagrus nemurus CV.
* *22.* „ *Wolffii* Blkr.
23. Pangasius macronema Blkr.
* *24.* „ *rios* Blkr.
* *25. Bagroïdes melapterus* Blkr
26. Arius borneënsis Blkr.
* *27. Clarias pentapterus* Blkr.
* *28. Barbus Hoevenii* Blkr.
* *29. Systomus bulu* Blkr.
* *30.* „ *truncatus* Blkr.
31. Capoeta microlepis Blkr.
32. Leuciscus dusonensis Blkr.
33. Belone caudimacula CV.
34. Hemiramphus borneënsis Blkr.
35. Rohita Hasseltii CV.
36. Engraulis melanochir Blkr.
37. Achiroïdes melanorhynchos Blkr.

Van deze soorten zijn de met een * geteekende, ten getale van 14, nieuw voor de kennis der fauna van *Borneo* en ook allen, met uitzondering van *Drepane longimana* CV. voor zoo ver mij bekend is, nieuw voor de wetenschap. Het aantal bekende vischspecies van *Borneo* stijgt daardoor tot 93 welker opsomming ik hier laat volgen, met bijvoeging, wat eenige species betreft, van de Maleische namen onder welke zij te *Bandjermassing* bekend zijn. Deze Maleische benamingen heb ik insgelijks aan de welwillendheid van den heer Wolff te danken.

1. Lates nobilis CV.

2. *Ambassis Wolffii* Blkr. = *Ikan Baga baga* Mal.
3. „ *apogonoïdes* Blkr.
4. *Catopra fasciata* Blkr.
5. *Polynemus longifilis* CV. = *Ikan Bambing* Mal.
6. *Platycephalus insidiator* Bl.
7. *Otolithus borneënsis* Blkr.
8. *Corvina trachycephalus* Blkr.
9. „ *Wolffii* Blkr.
10. *Lobotes hexazona* Blkr.
11. *Anabas scandens* CV.
12. *Helostoma Temminckii* K. v. H.
13. *Osphromenus olfax* Commers.
14. *Trichopus trichopterus* CV.
15. „ *striatus* Blkr.
16. *Betta anabatoïdes* Blkr.
17. *Ophicephalus striatus* Blkr.
18. „ *pleurophthalmus* Blkr.
19. „ *lucius* K. v. H.
20. „ *micropeltes* K. v. H.
21. *Scatophagus argus* CV. = *Ikan Kepper* Mal.
22. *Drepane longimana* CV.
23. *Toxotes jaculator* CV. = *Ikan Sompit* Mal.
24. *Equula ensifera* CV.
25. *Amphacanthus marmoratus* CV.
26. *Mastacembelus erythrotaenia* Blkr. = *Ikan Telong* Mal.
27. *Gobius kokius* CV. = *Ikan Beloesoh* Mal.
28. „ *borneënsis* Blkr.
29. *Apocryptes macrolepis* Blkr.
40. „ *changua* CV.
31. *Periophthalmus borneënsis* Blkr.
32. *Boleophthalmus Boddaertii* CV.
33. *Eleotris urophthalmus* Blkr.
34. „ *melanostigma* Blkr.
35. „ *Wolffii* Blkr.
36. *Philypnoïdes surakartensis* Blkr.
37. *Mugil borneënsis* Blkr, = *Ikan Belanakh* Mal.

38. *Glyphisodon modestus* M. Schl.
29. „ *unimaculatus* CV.
40. *Wallago dinema* Blkr. = *Ikan Laïs* Mal.
41. *Silurus apogon* Blkr. = *Ikan Laïs* Mal.
42. „ *cryptopterus* Blkr. = *Ikan Laïs* Mal.
43. „ *macronema* Blkr. = *Ikan Laïs* Mal.
44. „ *hexapterus* Blkr. = *Ikan Laïs poeti* Mal.
45. *Bagrus nemurus* CV. = *Ikan Singirian katjang* Mal.
46. „ *Wolffii* Blkr. = *Ikan Singirian katjang* Mal.
47. *Bagroïdes melapterus* Blkr.
48. *Pangasius macronema* Blkr. = *Ikan Rios tjoring* Mal.
49. „ *rios* Blkr. = *Ikan Rios tjoring* Mal.
50. *Ketengus typus* Blkr.
51. *Arius borneënsis* Blkr. = *Ikan Gangoet* Mal.
52. *Clarias punctatus* CV.
53. „ *pentapterus* Blkr.
54. *Barbus melanopterus* Blkr.
55. „ *Hoevenii* Blkr.
56. „ ? *kalopterus* Blkr.
57. *Systomus truncatus* Blkr.
58. „ *microlepis* Blkr.
59. „ *bulu* Blkr. = *Ikan Boeloe boeloe* Mal.
60. *Capoeta microlepis* Blkr.
61. *Dangila spilurus* Blkr.
62. *Rohita Hasseltii* CV.
63. „ *vittata* CV.
64. *Leuciscus kalochroma* Blkr.
65. „ *dusonensis* Blkr.
66. „ *uranoscopus* Blkr.
67. *Belone caudimacula* CV. = *Ikan Djolong djolong* Mal.
68. *Hemiramphus borneënsis* Blkr. = *Ikan Dandoelang* Mal.
69. *Panchax melanotopterus* Blkr.
70. *Luciocephalus pulcher* Blkr.
71. *Aperioptus pictorius* Richards.
72. *Pellona Grayana* CV. ?
73. *Clupeoïdes borneënsis* Blkr.

74. *Alausa toli* CV.
75. *Engraulis crocodilus* Blkr. = *Ikan Piring piring* Mal
76. „ *melanochir* Blkr. = *Ikan Piring piring*. Mal.
77. *Coïlia borneënsis* Blkr.
78. *Osteoglossum formosum* M. Schl.
79. *Solea ommatura* Richards.
80. *Achiroïdes melanorhynchos* Blkr. = *Ikan Lidah* Mal.
81. *Plagusia microlepis* Blkr. = *Ikan Lidah* Mal.
82. *Ophiurus hypselopterus* Blkr.
83. *Muraena bullata* Richards.
84. *Tetrabranchus microphthalmus* Blkr.
85. *Tetraödon potamophilus* Blkr.
86. „ *modestus* Blkr.
87. „ *naritus* Richards.
88. *Triacanthus Russellii* Blkr. = *Triacanthus biaculeatus* Benn Cant. etc. (nec Bl. Cuv.)
89. *Syngnathus boaja* Blkr.
90. *Sphyrna Blochii* M. H.
91. *Pteroplatea micrura* M. H.
92. *Amphioxus Belcheri* Gray.

Ten opzigte der hieronder beschrevene soorten is nog het volgende aan te teekenen.

Ambassis apogonoïdes Blkr. noem ik aldus naar de groote overeenkomst van den habitus dezer soort met dien van *Apogon thermalis* CV. van *Batavia*, hoezeer de soort zonder den minsten twijfel tot *Ambassis* behoort.

Van *Corvina trachycephalus* Blkr., vroeger naar een zeer defekt exemplaar beschreven, heb ik naar nog twee nieuw ontvangene en beter bewaarde specimina eene nieuwe diagnose gegeven. Ik ontwaar dat in den goed bewaarden toestand de beenige ribben van den kop weinig duidelijk zijn, zijnde die onder de huid en schubben grootendeels verborgen, zoodat de benaming *trachycephalus* niet geheel juist gekozen is.

Eleotris urophthalmus Blkr. heeft in habitus veel van *Philypnus ophicephalus*, tot zelfs de ronde vlek boven aan de basis der staartvin toe, doch behoort geheel tot *Eleotris* en heeft ook eigene kleuren.

De rijkdom van *Borneo* aan Siluroïden, vroeger reeds door mij vermoed, bevestigt zich meer en meer, kennende ik thans reeds 14 soorten dier familie, allen in zoet water levende. Van die soorten zijn de meesten zeer merkwaardige, en een derzelve heeft mij zelfs genoopt er een nieuw geslacht van te vormen. Dit nieuwe geslacht, hetwelk ik naar zijne groote verwantschap met *Bagrus*, *Bagroïdes* noem, onderscheidt zich van *Bagrus* en verwante geslachten, door de eigenaardigheden van zijn tandenstelsel en door eene gladde kophuid. De ploegbeentanden zijn er namelijk korrelachtig en in eene enkele groote halfeironde groep voor in het gehemelte geplaatst.

Van de bovenbedoelde 14 soorten van *Borneosche* zoetwater-Siluroïden behooren er 5 tot het geslacht *Silurus* CV. (*Silurus* en *Wallago* Blkr.). Mijne verzameling bevat thans reeds 11 soorten van *Silurus* CV., t. w. 2 van *Wallago* en 9 van *Silurus* Blkr. Deze zijn *Wallago Mulleri* Blkr. met 4 voeldraden en *Wallago dinema* Blkr. met 2 voeldraden. De soorten van *Silurus* laten zich op volgende wijze overzien.

SILURUS Blkr.

I. Cirri 4.

A. Pinna dorsalis radiis pluribus.

a. Oculi posteri.

aa. Cirri supramaxillares pinnae analis partem anteriorem attingentes.

Silurus bimaculatus Bl.

bb. Cirri supramaxillares pinnam caudalem fere attingentes.

Silurus macronema Blkr.

b. Oculi inferi.

Silurus hypophthalmus Blkr.

B. Pinna dorsalis radio unico filiformi.

a. Caput sexies in longitudine corporis. Cirri supramaxillares oculum attingentes.

Silurus micronema Blkr.

b. Caput nonies in longitudine corporis. Cirri supramaxillares pinnam analem attingentes.

Silurus mononema Blkr.

II. Cirri 2.

A. Pinna dorsalis radio unico filiformi. Maxilla inferior superiore brevior.

a. Caput $7\frac{1}{2}$ in longitudine corporis. Cirri supramaxillares pinnam analem attingentes.

Silurus bicirrhis CV.

b. Caput 6 circiter in longitudine corporis. Cirri supramaxillares pinnas pectorales vix attingentes.

Silurus cryptopterus Blkr.

B. Pinna dorsalis nulla.

Silurus hexapterus Blkr.

III. Cirri nulli. Pinna dorsalis nulla.

Silurus apogon Blkr.

Bagrus Wolffii Blkr. noem ik aldus ter eere van den verdienstelijken toezender. Deze soort is duidelijk onderscheiden van de bekende soorten van *Bagrus*, doordien de vetvin even lang is als de aarsvin en de bovenkaaksdraden tot aan de staarvin reiken enz.

Clarias pentapterus Blkr. schijnt voor *Borneo* te zijn, wat *Clarias Nieuhofii* CV. voor *Java* is. Beide soorten hebben groote verwantschap met elkander, maar *Clarias pentapterus* Blkr. onderscheidt zich voldoende van *Clarias Nieuhofii* CV. niet alleen door zwarte kleur van ligchaam en vinnen, maar ook door rankere vormen, langere en ongetande buikvindoornen en kortere bovenkaaksdraden.

Wat de nieuwe soorten van *Cyprinoïden* betreft, deze bezitten allen zulke duidelijke kenmerken, dat deze zich gemakkelijk in woorden lieten terug geven. Slechts zij hier aangestipt, dat ik den geslachtsnaam *Systomus* geef aan die soorten van *Barbus* welke geene voeldraden bezitten, en zulks in navolging van de heeren MacClelland en Valenciennes.

DESCRIPTIONES SPECIERUM DIAGNOSTICAE.

PERCOÏDEI.

Ambassis apogonoïdes Blkr.

Ambass. corpore oblongo compresso, altitudine $3\frac{1}{4}$ circiter in ejus longitudine, latitudine $2\frac{1}{2}$ circiter in ejus altitudine; capite apogonoïdeo, acuto, $3\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{3}$ ad $1\frac{1}{4}$ in ejus longitudine; linea frontali concava; oculis diametro $3\frac{1}{3}$ circiter in longitudine capitis; orbitis denticulis nullis vel vix conspicuis; maxillis subaequalibus superiore sub medio oculo desinente; dentibus bene conspicuis, maxilla superiore caninis 4 parvis; osse suborbitali, praeoperculo margine inferiore et posteriore et margine interno vix denticulatis; interoperculo postice denticulato; dorso elevato; linea dorsali rotundata lineà ventrali convexiore; squamis lateribus 32 p. m. in serie longitudinali; linea laterali singulis squamis tubulo simplici notata, valde convexa, lineae dorsali approximata; pinnis dorsalibus basi unitis, spinosa radiosa altiore, spinis validis 2ª ceteris longiore septies circiter in longitudine corporis, 2 in altitudine corporis; doralis radiosa angulata; pectoralibus rotundatis et ventralibus acutis radio 1° in filum breve producto subaequalibus, capite brevioribus; anali angulata spinis 3 crassis 2ª et 3ª radiis non brevioribus spinae dorsi 2ªᵉ subaequalibus; caudali profunde excisa, lobis (partim abruptis); colore corpore superne flavescente inferne argenteo; pinnis hyalinis vel flavescentibus, dorsali spinosa apicem versus nigricante.

B. 6. D. 1 proc. + 7 - 1/10 vel 1/11. P. 1/14. V. 1/5. A. 3/9 vel 3/10 C. 17 et lat. brev.

Synon. *Ikan Gaba gaba* Mal. Bandjermass.

Habit. Bandjermassing, in fluviis.

Longitudo speciminis unici 88‴.

SCIAENOÏDEI.

Corvina trachycephalus Blkr. (diagnosis emendata).

Corvin. corpore elongato compresso, altitudine $5\frac{1}{4}$ ad 6 in ejus longitudine, latitudine $1\frac{1}{3}$ ad $1\frac{1}{2}$ in ejus altitudine; capite obtuso convexo sub cute cristis osseis sulcato, $4\frac{1}{2}$ ad $4\frac{3}{4}$ in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{2}$ circiter, latitudine 2 circiter in ejus longitudine; oculis dia-

metro $4\frac{1}{3}$ ad 5 in longitudine capitis; rostro rotundato convexo oculo paulo longiore, ante os prominente; linea frontali leviter concava; maxilla superiore inferiore longiore sub oculo desinente; maxilla inferiore inferne poris 5; ore infero, rictu horizontali; dentibus maxillaribus bene conspicuis; praeoperculo subsemicirculariter rotundato marginem posteriorem versus cristis 4 spinaeformibus; linea dorsali rotundata linea ventrali convexiore; linea laterali convexa usque sub medio fere pinnae dorsalis radiosae curvata; squamis lateribus 60 p. m. in serie longitudinali; pinna dorsali parte spinosa parte radiosa plus duplo breviore, spina 2ª longissima capite duplo circiter breviore; pinnis pectoralibus $1\frac{2}{3}$ circiter in longitudine capitis; ventralibus radio 1° in filum breve producto; anali spina 2ª 3 circiter in longitudine capitis; caudali rhomboidea acuta $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; colore corpore superne griseo inferne flavescente; pinnis dorsali 1ª nigricante arenata; ventralibus aurantiacis, ceteris flavescentibus partim et dilute fusco arenatis.

B. 7. D. 8 - 1/24 ad 1/27. P. 2/16. V. 1/5. A. 2/6. C. 17 et lat. brev.

Habit. Bandjermassing, in fluviis.

Longitudo 3 speciminum 105‴ ad 130‴.

MUGILOÏDEI.

Mugil borneënsis Blkr.

Mug. corpore oblongo-elongato compresso, altitudine $4\frac{1}{2}$ ad 5 fere in ejus longitudine; capite acuto depresso $4\frac{3}{4}$ ad 5 in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{2}{3}$ circiter, latitudine $1\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine; oculis diametro 4 in longitudine capitis, 2 in capitis parte postoculari, $1\frac{1}{2}$ circiter distantibus; iride postice membrana palpebrali semitecta; linea rostro-dorsali vertice declivi rectiuscula; rostro vix convexo, oculo non vel vix breviore; osse suborbitali emarginato denticulis bene conspicuis; osse maxillari superiore ore clauso conspicuo et angulum suborbitalem superante; labio superiore carnoso non papillato; denticulis maxillaribus minimis conspicuis; tuberculo inframaxillari subconico; dentibus palatinis in thurmas 2 elongatas collocatis; lingua circumferentia thurmis denticulorum parvis obsita; foramine praevomerino nullo; praeoperculo acutangulo, angulo rotundato, margine posteriore obliquo emarginato; squamis lateribus 35 p. m. in serie longitudinali, parte basali striis 7 vel 8; squamis axillaribus brevibus; pinnis dorsalibus minus longitudine pinnarum pectoralium distantibus, altitudine subaequalibus, corpore multo humilioribus; spinosa spinis crassis, 1ª et 2ª longitudine subaequalibus, 1ª ceteris crassiore; radiosa acuta non vel vix emarginata; pinnis pectoralibus capite absque rostro vix brevioribus; ventralibus angulatis pectoralibus paulo brevioribus; anali acuta dorsali non vel vix humiliore, spina 3ª radio 1° minus

duplo breviore; caudali leviter emarginata 5 circiter in longitudine corporis; colore corpore superne viridi inferne argenteo; pinuis dorsalibus et caudali viridescentibus, ceteris hyalinis vel flavescentibus.

B. 6. D. 4 - 1/8 vel 1/9. P. 2/14. V. 1/5. A. 3/9 vel 3/10. C. 14 et lat. brev

Synon. *Ikan Belanakh* Mal. Bandjermass.

Habit. Bandjermassing, in fluviis.

Longitudo 7 speciminum 99''' ad 120'''.

GOBIOÏDEI.

Eleotris urophthalmus Blkr.

Eleotr. corpore elongato antice cylindraceo postice compresso, altitudine 8 ad 7 in ejus longitudine; capite obtuso depresso 4 ad $4\frac{1}{4}$ in longitudine corporis; altitudine capitis $2\frac{1}{4}$ ad 2, latitudine $1\frac{1}{2}$ ad $1\frac{1}{3}$ in ejus longitudine; linea rostro-frontali convexa; oculis diametro 6 circiter in longitudine capitis, in 2ª quarta ejus parte sitis, diametris 2 circiter distantibus; orbitis glabris; rostro squamoso; dentibus maxillaribus pluriseriatis parvis serie externa paulo majoribus, caninis nullis; maxilla superiore inferiore breviore sub oculo desinente; rictu obliquo; squamis parvis a parte libera usque ad basin flabelliforme striatis, lateribus 75 p. m. in serie longitudinali; appendice anali conica; pinna dorsali spinosa obtusa rotundata corpore plus duplo humiliore, dorsali radiosa et anali angulatis postice corpore vix vel non altioribus; pectoralibus rotundatis capite brevioribus sed ventralibus longioribus; ventralibus acutis capite minus duplo brevioribus; caudali obtusa rotundata $5\frac{1}{3}$ ad $4\frac{3}{4}$ in longitudine corporis; colore toto corpore profunde viridi-fusco; pinnis viridi-fuscis vel nigris, dorsalibus fuscescente variegatis, ventralibus rubro limbatis; caudali basi superne ocello nigro rubro cincto.

B. 6. D. 7 - 1/10. P. 16. V. 6. A. 1/9. C. 14 et lat. brev.

Habit. Bandjermassing, in fluviis.

Longitudo 2 speciminum 110''' et 140'''.

SILUROÏDEI.

Wallago dinema Blkr.

Wallag. corpore elongato compresso, altitudine $6\frac{1}{2}$ ad 7 in ejus longitudine; capite acuto depresso 5 in longitudine corporis, minus duplo longiore quam alto sed plus duplo longiore quam lato; oculis diametro $4\frac{2}{3}$ ad 5 in longitudine capitis; linea rostro-frontali concava; maxillis dentibus pluriseriatis brevioribus, dentibus longioribus partim sagittatis et mobilibus alternanti-

bus; maxilla inferiore superiore multo longiore; dentibus vomerinis vix conspicuis, in thurmas 2 parvas distantes collocatis; rictu valde descendente usque sub medio oculo producto; cirris 2 supramaxillaribus anteriorem partem pinnae analis attingentibus; pinna dorsali brevissima corpore plus duplo humiliore; pinnis pectoralibus capite majoribus; ventralibus pectoralibus plus triplo brevioribus; anali longissima basi caudalis unita; caudali biloba (lobis partim abruptis); colore corpore superne olivaceo-viridi, inferne argenteo; pinna dorsali nigricante; pinnis ceteris viridescentibus, anali dimidio inferiore nigricante.

B. 14 vel 15. D. 4. P. 1/20. V. 1/9. A. 92 ad 96. C. 19 vel 20.

Synon. *Ikan Laïs* Mal. Bandjermass.

Habit. Bandjermassing, in fluviis.

Longitudo 2 speciminum 190''' et 195'''.

Silurus macronema Blkr.

Silur. corpore elongato compresso, altitudine 6 circiter in ejus longitudine; capite acuto depresso 6 circiter in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{2}$, latitudine 2 in ejus longitudine; oculis posteris diametro $3\frac{1}{2}$ in longitudine capitis; linea rostro-frontali concava; maxillis dentibus quadri-vel quinqueseriatis acutis curvatis; dentibus vomerinis mediocribus in vittam dentibus intermaxillaribus parallelam dispositis; maxilla inferiore superiore longiore; rictu valde obliquo; cirris 4, supramaxillaribus pinnam caudalem fere, inframaxillaribus opercula attingentibus; pinna dorsali brevissima, corpore humiliore; pinnis pectoralibus longitudine caput aequantibus; ventralibus oculo vix longioribus; anali longissima caudali non unita; caudali biloba (lobis partim abruptis); colore corpore olivaceo-viridi; pinna dorsali nigricante; pinnis ceteris viridibus, anali dimidio inferiore nigricante.

B. 11. D. 4. P. 1/15. V. 1/7. A. 79. C. 19 vel 20.

Synon. *Ikan Laïs* Mal. Bandjermass.

Habit. Bandjermassing, in fluviis.

Longitudo speciminis unici 140'''.

Silurus hexapterus Blkr.

Silur. corpore elongato compresso, altitudine $6\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine; capite acuto depresso 8 circiter in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{2}$, latitudine $1\frac{2}{3}$ circiter in ejus longitudine; oculis inferis diametro 4 circiter in longitudine capitis; linea rostro-frontali concava; maxillis dentibus quadri-vel quinqueseriatis curvatis acutis; maxilla inferiore valde ante maxillam superiorem prominente; dentibus vomerinis parvis in vittam dentibus intermaxillaribus parallelam dispositis; cirris 2 supramaxillaribus gracilibus opercula attingentibus, inframaxillaribus nullis; pinna dorsali

nulla conspicua; pinnis pectoralibus capite vix longioribus; ventralibus oculo duplo longioribus; anali longissima caudali contigua; caudali profunde excisa, lobis acutis inferiore longiore; colore corpore pinnisque dilute viridi.

B. 12. D. 0. P. 1/16. V. 1/7. A. 76. C. 22.

Synon. *Ikan Laïs puti* Mal. Bandjerm.

Habit. Bandjermassing, in fluviis.

Longitudo speciminis unici 145'''.

Bagroïdes Blkr.

Pinnae dorsales duae, anterior radiosa posterior adiposa. Dentes intermaxillares in thurmam oblongo-rotundatam collocati conici. Dentes inframaxillares in thurmas 2 oblongo-rotundatas subcontiguas collocati, conico-graniformes. Dentes vomerini in thurmam magnam semiovalem antice in palato dispositi, graniformes. Caput cute glandulosa tectum. Cirri carnosi 8.

Bagroïdes melapterus Blkr.

Bagroïd. corpore elongato compresso, altitudine $5\frac{1}{4}$ ad 5 in ejus longitudine; capite acuto $5\frac{1}{4}$ circiter in longitudine corporis; altitudine et latitudine capitis $1\frac{1}{4}$ circiter in ejus longitudine; oculis diametro 5 ad 6 in longitudine capitis; rostro rotundato; linea rostro-frontali declivi rectiuscula; ore infero rictu parvo, labiis valde carnosis; cirris supramaxillaribus operculum attingentibus vel paulo superantibus, nasalibus supramaxilribus brevioribus, inframaxillaribus internis rictu vix longioribus, inframaxillaribus externis aperturam branchialem fere attingentibus; pinna dorsali radiosa acuta, spina crassa striata postice dentata corpore paulo humiliore; dorsali adiposa radiosa et anali longiore oblique rotundata; pectoralibus spina crassa striata, postice serrata, longitudine caput subaequante; ventralibus obtusis rotundatis; anali angulata angulo rotundata; caudali profunde excisa lobis acutis superiore paulo longiore 5 ad $4\frac{2}{3}$ in longitudine corporis; colore corpore pinnisque flavo; capite superne fere toto nigro, lateribus antice fere totis et cauda antice et postice nigris; nigro lateribus vitta flava cephalo-caudali percursa; pinnis dorsali radiosa, pectoralibus, ventralibus analique dimidio apicali nigris; pinna adiposa maxima parte nigra.

B. 8. D. 1/7. P. 1/9. V. 1/5. A. 5/12 vel 5/11. C. 17 et lat. brev.

Habit. Bandjermassing, in fluviis.

Longitudo 2 speciminum 142''' et 200'''.

Pangasius rios Blkr.

Pangas. corpore elongato compresso, altitudine 6 circiter in ejus longitudine; capite obtuso $5\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{3}$, latitudine $1\frac{1}{4}$ in ejus longitudine; oculis diametro 3 fere in longitudine capitis, diametris 2 circiter distantibus; linea rostro-frontali declivi rectiuscula; rostro parum carnoso; maxilla superiore inferiore paulo longiore et latiore; dentibus maxillaribus parvis subaequalibus, vomerinis parvis in thurmas 4 parvas contiguas collocatis; cirris gracilibus, supramaxillaribus opercula, inframaxillaribus oculum vix attingentibus; scuto capitis cristaque interparietali vix sulcatis; spinis dorsali et pectoralibus (partim abruptis); pinna adiposa parva; ventralibus analem subattingentibus; anali longa; caudali (partim abrupta); colore corpore superne plumbeo inferne argenteo, pinnis flavescente.

B. 9. D. 1/7. P. 1/13 vel 1/14. V. 1/5. A. 4/30 p. m. C. 17? et lat. brev.

Synon. *Ikan Rios tjoring* Mal. Bandjermass.

Habit. Bandjermassing, in fluviis.

Longitudo speciminis unici 115'''.

Bagrus Wolffii Blkr.

Bagr. corpore elongato compresso, altitudine 6 circiter in ejus longitudine; capite acuto $5\frac{2}{3}$ in longitudine corporis; altitudine et latitudine capitis $1\frac{1}{4}$ in ejus longitudine; oculis diametro $3\frac{2}{3}$ in longitudine capitis; scuto capitis cristaque interparietali tota conspicua sulcosis; crista interparietali duplo longiore quam basi lata, os interspinosum 1_m sulcosum subattingente; cirris 8, supramaxillaribus pinnam caudalem, nasalibus os interspinosum 1^m, inframaxillaribus externis pinnas ventrales, inframaxillaribus internis pectorales attingentibus; linea rostro-frontali convexa; maxilla superiore inferiore paulo longiore; vitta dentium vomero-palatinorum continua simplici; operculis osseque scapulari striatis; pinnis dorsali et pectoralibus crassis postice valde dentatis; dorsali capite breviore; pectoralibus longitudine caput aequantibus; pinna adiposa longitudine pinnam analem aequante plus tota ejus longitudine a pinna dorsali radiosa remota, oblique rotundata; pinna dorsali radiosa radio 1° spina duplo longiore; pinnis ventralibus acutis analem non attingentibus et pectoralibus brevioribus; anali angulata non emarginata; caudali profunde excisa lobis acutis superiore multo longiore $3\frac{2}{3}$ circiter in longitudine corporis; colore corpore superne coerulescente-plumbeo inferne argenteo; pinnis viridibus plus minusve nigricante arenatis.

B. 8 vel 9. D. 1/7. P. 1/8. V. 1/5. A. 5/10. C. 17 et lat. brev.

Synon. *Ikan Singirian* Mal. Bandjermass.

Habit. Bandjermassing, in fluviis.

Longitudo speciminis unici 131'''.

Clarias pentapterus Blkr.

Clar. corpore elongato antice cylindrico postice compresso, altitudine 10 circiter in ejus longitudine; capite depresso $6\frac{1}{2}$ ad 7 in longitudine corporis; latitudine capitis $1\frac{1}{3}$, altitudine 2 et paulo in ejus longitudine; impressionibus frontali et occipitali distantibus, frontali subcordiformi paulo majore, occipitali ovali; oculis diametro 15 circiter in longitudine capitis; cirris supramaxillaribus, nasalibus et inframaxillaribus internis pinnam pectoralem attingentibus vel subattingentibus; inframaxillaribus externis medium pinnae pectoralis attingentibus; osse interparietali lato apice obtuso leviter rotundato; pinna caudali basi pinnis dorsali et anali unita, rotundata $8\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; pinnis pectoralibus rotundatis spina non dentata capite triplo circiter breviore; pinnis ventralibus acute rotundatis analem subattingentibus; colore corpore cirrisque nigro, ventre tantum viridi; lateribus guttis sparsis luteis; pinnis pectoralibus et ventralibus viridibus, ceteris nigris.

B. 9. D. 92 + C. 14 + A 83 = 189. P. 1/9. V. 1/4.

Hab. Bandjermassing, in fluviis et paludibus.

Longitudo speciminis unici 350'''.

CYPRINOÏDEI.

Capoeta microlepis Blkr.

Cap. corpore elongato compresso altitudine 5 in ejus longitudine, latitudine 2 circiter in ejus altitudine; capite acuto $4\frac{3}{4}$ in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{2}{3}$, latitudine $2\frac{1}{4}$ in ejus longitudine; oculis diametro 3 in longitudine capitis, diametro $\frac{3}{4}$ circiter distantibus; rostro acuto oculo breviore; maxilla superiore inferiore paulo longiore, verticaliter deorsum valde protractili, ante oculum desinente; cirris labialibus gracilibus oculum non attingentibus; labiis gracilibus; dentibus pharyngealibus triseriatis serie externa 5 uncinatis; osse scapulari trigono obtuso; linea rostro-dorsali vertice declivi rectiuscula; dorso angulato ventre multo convexiore; linea laterali rectiuscula lineam rostro-caudalem non attingente; squamis striis concentricis numerosis, lateribus 55 p. m. in serie longitudinali, 16 p. m. in serie verticali; pinna dorsali paulo ante pinnas ventrales incipiente, acuta, valde emarginata, corpore paulo altiore, spina gracili leviter denticulata; pinnis pectoralibus acutis ventrales attingentibus; ventralibus acutis pectoralibus longioribus sed capite paulo brevioribus; anali acuta corpore humiliore; caudali profunde excisa lobis acutis; colore corpore superne viridescente inferne argenteo; pinnis hyalinis, dorsali superne nigro arenata.

B. 3. D. 4/17 vel 4/18. P. 1/16. V. 1/9. A. 3/5 vel 3/6. C. 19 et lat. brev.
Habit. Bandjermassing, in fluviis.
Longitudo speciminis unici 135'''.

Systomus bulu Blkr.

Systom. corpore oblongo compresso, altitudine $3\frac{1}{3}$ ad $3\frac{1}{4}$ in ejus longitudine, latitudine $2\frac{1}{2}$ ad $2\frac{3}{4}$ in ejus altitudine; capite convexo $4\frac{2}{3}$ ad 5 in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{4}$, latitudine $1\frac{3}{4}$ in ejus longitudine; oculis diametro $2\frac{2}{3}$ circiter in longitudine capitis, diametro $\frac{2}{3}$ ad 1 distantibus; rostro obtuso, convexo, rotundato, oculo breviore; maxilla superiore inferiore paulo longiore, deorsum valde protractili, ante oculum vel sub oculi limbo anteriore desinente; ore subantico; dentibus pharyngealibus triseriatis serie externa 5 conicis subuncinatis; osse scapulari trigono obtuso; linea rostro-dorsali vertice paulo concava; dorso elevato angulato; linea ventrali leviter convexa; linea laterali concava, lineam rostro-caudalem vix attingente; squamis parte libera longitudinaliter striatis, lateribus 36 p. m. in serie longitudinali, 13 p. m. in serie verticali; inguinibus squamis elongatis; pinna dorsali acuta emarginata, supra pinnas ventrales incipiente, corpore paulo humiliore, spina crassa valde dentata capite longiore; pinnis pectoralibus acutis ventrales attingentibus; ventralibus acutis pectoralibus vix longioribus sed capite brevioribus; anali acuta emarginata dorsali humiliore; caudali profunde excisa lobis acutis $3\frac{1}{2}$ ad 4 in longitudine corporis; colore corpore superne viridi inferne argenteo, pinnis hyalino vel viridi.

B. 3. D. 4/8 vel 4/9. P. 1/18. V. 1/9. A. 3/5 vel 3/6. C. 19 et lat. brev.
Synon. *Ikan Bulu-bulu* Mal. Bandjermass.
Habit. Bandjermassing, in fluviis.
Longitudo 3 speciminum 100''' ad 125'''.

Barbus Hoevenii Blkr.

Barb. corpore subelongato compresso, altitudine 5 ad $4\frac{3}{4}$ in ejus longitudine, latitudine 2 circiter in ejus altitudine; capite prismatico acuto non convexo $4\frac{1}{4}$ ad $4\frac{3}{4}$ in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{2}$ ad $1\frac{2}{3}$, latitudine $1\frac{3}{4}$ in ejus longitudine; oculis diametro $3\frac{1}{4}$ ad $3\frac{1}{2}$ in longitudine capitis, diametro $1\frac{1}{2}$ circiter distantibus; rostro acuto depresso longitudine oculum subaequante; maxillis subaequalibus, superiore parum antrorsum protractili ante oculum desinente, inferiore adscendente unde rictu obliquo; labiis gracilibus; cirris supramaxillaribus oculi marginem posteriorem, labialibus opercula attingentibus; dentibus pharyngealibus triseriatis, serie externa 5 uncinatis; osse scapulari trigono obtuso rotundato; linea rostro-dorsali vertice declivi recta; lineis dorsali et ventrali rotundatis, ventrali dorsali convexiore; linea laterali concava valde infra lineam ros-

tro-caudalem descendente; squamis parte libera et basali longitudinaliter striatis, lateribus 38 p. m. in serie longitudinali, 8 vel 9 in serie verticali; inguinibus squamis parum elongatis; pinna dorsali acuta non emarginata, spina non dentata flexili pinnis ventralibus opposita, corpore paulo humiliore; pinnis pectoralibus et ventralibus acutis subaequalibus capite brevioribus, pectoralibus ventrales non attingentibus, anali acuta non vel vix emarginata corpore humiliore; caudali profunde excisa lobis acutis (partim abruptis); colore corpore superne viridi-fuscescente inferne argenteo; macula scapulari oblonga verticali nigra; pinnis rubris, caudali postice nigro marginata.

B. 3. D. 3/8 vel 3/9. P. 1/15. V. 1/8. A. 3/5 vel 3/6. C. 19 et lat. brev.

Hab. Bandjermassing, in fluviis.

Longitudo 3 speciminum 100''' ad 120'''.

Scripsi Batavia Calendis Maji MDCCCLI.